

ИЗБОРНЕ НОВОСТИ

ОРГАН СРЕСКОГ ОДБОРА
СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ
САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

БРОЈ 371 — ГОД. XII
КРАЉЕВО, 9-IX-1960
ЦЕНА 10 ДИНАРА

Група посланика Народне скупштине Србије у Срезу Краљево

ЛОШИ ПУТЕВИ СМЕТЊА РАЗВОЈУ ШУМАРСТВА

ЧЛАНОВИ СКУПШТИНСКОГ ОДБОРА ЗА ПРИВРЕДУ СЕ УПОЗНАЛИ СА ИСКУСТВИМА И РЕЗУЛТАТИМА У ПОШУМЉАВАЊУ И ПРОБЛЕМИМА ДРВНЕ ИНДУСТРИЈЕ

Прошле суботе, група народних посланика — чланова Одбора за привреду Републичког већа Народне скупштине Србије, допутовала је у Краљево. У току свог боравка, чланови Одбора су посетили Народни одбор Среза где је одржан састанак са представницима среза, комуна, установа и организације које се баве проблемима шумарства. Циљ овог састанка био је упознавање чланова Одбора за привреду са проблемима шумарства и дрвне индустрије.

У току разговора разматрани су резултати и искуства на пошумљавању и заштити шуме. О стању шумских комуникација и опреми у шумарству као и о мерама које треба предузети за негу шума. Чланови Одбора за привреду показали су велико интересовање за стање пашњака, затим, опорезивање шумских површина, имовинске правне односе у шумарству као и проблеме прераде дрвета. Посебно на овом састанку причало је испитивању мера које треба да се предузму за заштиту од ерозије.

Како је истакнуто на састанку, Срез Краљево спада у ред брдско-планинских крајева у коме су шуме најзаступљеније категорије земљишта. Оне обухватају 197.271 хектара или 39,4 одсто од укупне површине Среза. Ова површина била би већа када би се извршило разграничење између пашњака и апсолутно шумског земљишта.

Изнесено мишљење да стање шумарства није у добром положају захтева да се појачају напори да се ово питање реши тражењем ефикаснијих метода у развоју шу-

марства. озбиљна сметња за развој шумарства је недостатак добрих путева. Околност да на две хиљаде хектара шуме има само два километра шумског пута најбоље показује стање овог проблема.

После шума, пашњаци су најраспрострањеније категорије коришћеног земљишта на подручју Среза Краљево. Посматрано заједно, површина ливада и пашњака заузима преко 68 одсто пољопривредне површине. Према томе подручје Среза карактерише се као потенцијално шумско и сточарско подручје али чији капацитети и резерве нису довољно искоришћени. Посебно заинтересовани за искуства са овог терена чланови Одбора за привреду током разговора показали су живо интересовање

за низ питања из очекивања по дручја Среза, материјалних могућности и опстанка будућих шумских предузећа и њиховог рентабилитета. Проблем садашњег пошумљавања шумских газдинстава и њихов прелазак на статус привредних предузећа изазваће већу економичност пословања и зависност опстанка предузећа од овог пословања. Од овог и других проблема изнетих на овом корисном састанку народни посланици ће информисати Одбор за привреду Републичког већа. Народне скупштинске комисије о резултатима посете после обилазке осталих места у нашем Срезу доставиће се на разматрање на једном од наредних заседања Народне скупштине Србије.

Б. К.

ИЗ РАДА СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА У ДЕТАНАМА

ИЗБОРНИ САСТАНАК ПОДРУЖНИЦЕ

Почетком овог месеца почели су избори у организацијама Социјалистичког савеза Општине Тутин. Иако су пољопривредни радови у највећем јеку избори ипак теку добро. Примећују се добре припреме које су извршене пре избора у данима прораде конгресног материјала и материјала са Петог пленума Социјалистичког савеза.

Прва изборна конференција на овом подручју одржана је у Дета-

нама. У лепо уређеним просторијама Социјалистичког савеза на изборној конференцији је поднет реферат који је испуњен цифрама које илуструју рад ове организације до избора. У реферату је истакнуто да организација броји 89 чланова, да су сви били активни у друштвеним пословима. Нарочито пословима који су се обављали уз помоћ месног самодоприноса. Истакнута је и цифра од 230.000 динара која показује вредност добровољних радова које су обавили чланови ове организације. У ове радове нису убројени послови који су извођени код породица палих бораца и припадника ЈНА.

Конференција је имала и добру оријентацију. Мало се дискутовало о оном што је већ протекло већ је поента дата на наредне задатке. Одмах је истакнуто да је потребно вршити изградњу пута Годово — Врањача а затим изградњу бунара у свим селима. Обезбедити школе са огревом из ушколовати сву децу, су прве препоруке са састанка подружнице у Детањима.

ОДРЕЂЕНИ ДЕЛЕГАТИ КРАЉЕВА ЗА СТАЛНУ КОНФЕРЕНЦИЈУ ГРАДОВА

За делегате који ће присуствовати Скупштини Сталне конференције градова у Београду одређени су Стеван Суша, претседник Народного одбора среза Краљево, Миладин Рудњанин, претседник Народного одбора општине Краљево, Милутић Рудњанин, потпретседник и Момчило Плазинић, секретар.

Скупштина Сталне конференције градова одржаће се 20 и 21 септембра.

Д. Ц.

ПОНОВО У КЛУПАМА

НОВА ШКОЛСКА ГОДИНА ЈЕ ПОЧЕЛА. ШКОЛСКА ДВОРИШТА И ХОДНИЦИ ОПЕТ СУ ПУНИ ЖАГОРА И БУКЕ. ДОК СУ ЈЕДНИ РАДОСНО ДОЧЕКАЛИ ПРВИ ШКОЛСКИ ДАН И ВЕСЕЛО ЂАСКАЛИ О ПРОВЕДЕНОМ РАСПУСТУ, ДРУГИ — ОНИ КОЈИ ПРВИ ПУТ ПОЛАЗЕ, НИСУ БИЛИ НАРОЧИТО ОДУШЕВЉЕНИ. МНОГЕ СУ ДОВЕЛИ РОДИТЕЉИ ДО ШКОЛСКИХ КЛУПА, БИЛО ЈЕ ЧАК И СУЗА.

ОВА ДЕВОЈЧИЦА НА ФОТОГРАФИЈИ ИЗГЛЕДА ДА СЕ ПРИЈАТНО ОСЕЋА НА ПРВОМ ШКОЛСКОМ ЧАСУ. ОНА ЧАК УМЕ И ДА ЧИТА.

ДО КРАЈА ГОДИНЕ НАУЧИЋЕ МНОГО ВИШЕ. ПОЖЕЛИМО ЈОЈ ДА СА ЂАЧКОМ КЊИЖИЦОМ ДОНЕСЕ И ОДЛИЧНЕ ОЦЕНЕ. ТО НЕЋЕ БИТИ САМО ЊЕНА РАДОСТ, ВЕЋ И РАДОСТ ЊЕНИХ РОДИТЕЉА.

(Снимио М. Марић)

ВРАТИЛА СЕ ОМЛАДИНСКА БРИГАДА „ПОПИНСКИ БОРЦИ“

ТРИ ПУТА УДАРНА

Ових дана се вратила са трасе аутопута средњешколска омладинска радна бригада „Папински борци“ из Врањачке Бање. Бригада је постигла изванредне резултате. Проглашена је три пута ударном и два пута специјално похваљена. Главни штаб омладинских радних бригада је именовао најбољом бригадом у насељу Врањски Прибој.

Ова бригада је састављена од 109 омладинаца и омладинки. Од њих је 38 добило ударничке значке, похваљених је било 58.

Оно што је нарочито дошло до изражаја у овој бригади, поред рада на траси је одлично организован идеолошки, културно просветни и спортски рад.

Изненађује и још једна иницијатива ове бригаде која се појавила после повратка са аутопута. Бригада је одмах по доласку у своје место основала нову бригаду од својих чланова која ће радити у току месеца септембра на локалним акцијама у општини Вр-

њачка Бања. Први радови ће почети у недељу.

Успеси ове бригаде увеличавају успехе свих оних које су провеле месец или два месеца дана на аутопуту. Њен успех је још једно велико признање. Управо омладина нашег среза је уз већи број признања на радним акцијама добила и три велика специјална признања. Тутинска бригада је била најбоља на траси Прељина—Чачак—Титово Ужице, рашчанска на траси Милошиште — Врање а бригада из Врањачке Бање на својој деоници.

Првог октобра одлазе још две омладинске радне бригаде из нашег среза на републичку акцију. Бригада из Краљева и Новог Пазара. Обе бригаде ће бити састављене од по 120 омладинаца. Ако и оне покажу тако добре резултате као и све претходне онда ће омладина нашег среза добити праву награду за свој рад. Највећу награду која се одаје путем једног великог и јавног признања

„Ситнице“

ТАКВА ЈЕ МОДА

Младић је са скромним материјалним средствима завршио школу. За време школовања он је стизао некако да купи панталоне а са позајмљеним сакоима, џемперима, вунјакнама комбиновао је одело према годишњем добу. И младић је завршио школу, запослио се и примио прву плату и наравно, подигао кредит да купи одело. Купљени штоф је однео код кројача и знојећи се објаснио како одело жели.

Кројач је пословно пишнуо штоф, прогунђао да је добар и наставио започети разговор са човеком који је седео у радњи, почео узимати меру младићу. Кројач је обећао да ће одело бити на време и одлично сашивено. По-

Интересовање за избор људи у руководство подружнице било је на висини.

Изборној конференцији ове подружнице присуствовао је друг Младен Стојановић, претседник Среског одбора Социјалистичког савеза у Краљеву. У својој дискусији Стојановић је истакао неке задатке подружнице који су строго везани за живот и рад овога села.

В. П.

сле двадесетак младићевих долазака у радњу и померања рока од месеца дана, одело је на крају било сашивено.

Младић је код куће обукао одело и чудом се чудно. Одело сашивено као за маскенбал. Капут изнад кукова, панталоне предугачке као за кловна.

Младић је отишао кројачу: — Таква ти је сад мода — рече кројач осорним гласом.

Једна радост је грубо ускраћена.

Једна савест је и даље остала да спава на меком јастуку без осећања.

Јер, чему секирација... Па то је ситница!

В. С.—П.

Викенд и годишњи одмори

Сасвим је нормално што људи све чешће коментаришу како про воде своје слободно време. Жеља да се искористи присуство околних излетишта наводи на захтев да се она уреде и прилагоде за подневни одмор, недељни викенд или годишњи одмор. Природни услови постоје. Са улагањем материјалних средстава могла би се садашња излетишта Борјак, Жича и Гоч преуредити и изградњом викенд кућица, терена за игру, киоска и малих продавница створити пријатна места за одмор људи који после рада траже малу промену од свакодневне вреве коју даје град.

Чињеница је: има у околини Краљева где да се проведе слободно време. Питање: зашто извршан број радника, службеника и ђака не користе своје слободно време за одмор ван града било је ових дана предмет једног занимљивог

- На пленуму Среског синдикалног већа дискутовале се о излетима и уређењу излетишта.
- Претставници предузећа у посети Јастребцу.

ве људе који највећи део свог времена проводе на послу оправдано се поставља питање бољег и организованог одмора.

Иницијатива Синдиката

Прошле суботе на иницијативу Општинског синдикалног већа једна група људи, састављена од претставника Синдиката, председника радничких савета и руководиоца предузећа учинила је посету Јастребцу удаљеном 20 километара од Крушевца. Ова посета је требало да послужи упознавању проблема организације тамошњег од-

НАЈВЕЋИ ДЕО СЛОБодног ВРЕМЕНА ПРОВОДИ СЕ НА ИБРУ

тио да оде и види све ово. Јер на Јастребцу је 200 динара дневни пансион. Мале дрвене кућице са највише два до три лежаја на надморској висини 600 метара пружају угодан одмор радницима. Утисак је више него добар. Одмах по повратку у Краљево у Општинском већу прављени су планови како да се за следећу годину изврше припреме за стварање сличног одмаралишта на Гочу који је од Краљева удаљен нешто више од 20 километара.

Сасвим је нормално што се све ово сада коментарише и све чешће јављају жеље да се искористе природне погодности за одмор радних људи. Треба очекивати да ће се наћи на разумевање свих при-

вредних организација у граду и у скорој будућности почети одвајати материјална средства за уређење околних излетишта. У том смислу Синдикат увелико припрема предлог да Народни одбор општине одбери локацију земљишта за уређење терена за одмор и кратке излете радника и службеника. Предузећима ће се предложити да обезбеде и издвоје финансијска средства за ову сврху.

Једна корисна иницијатива Синдиката треба да добије пуно подршку. На домаку Краљева су терени који плене очи туристе. А и наше. Са више труда, а мање новца и добар аутобуски саобраћај ускоро ће радни људи имати уређена излетишта и одмаралишта. Ђ. К.

ИЗ РАДА КЛУБА СТУДЕНАТА У КРАЉЕВУ

Ово лето - слабо

Почетком прошлог месеца студенти Краљева су се окупили на договор. Завичајни клуб студената који има дугогодишњу традицију није радио. Најагилнији су покушавали да остатак времена до септембра месеца искористе за наставак афирмације Клуба.

Сада је студентски летњи одмор завршен. Поново су оживеле аule факултета. Испити су почели.

Осврт уназад прича о две, три скромне акције њихове летње активности овде у Краљево. Завичајни клуб краљевачких студената организатор је популарног такмичења 31 екипе у малом фудбалу. Неколико приређених игранки за омладину града популарно је иначе празну касу Клуба са неколико десетина хиљада динара. И један неуспешан покушај да се организује припремање ученика са слабирним сценама за поправне испите.

Напори да се добију просторије које би служиле за окупљање студената нису успеле. Да није било предузимљивости неколицине нај-

агилнијих ни ово питање се неби покренуло. Овако, за идућу годину има се искуство више. У зимском семестралном распусту треба користити просторије омладинске организације.

Овогодишње искуство ће послужити за увид како се рад не почиње онда када се обично приводи крају. Ђ. К.

САСТАНАК ОСНОВНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СК У МУСИНОЈ РЕЦИ

Прошле суботе у Мусиној реци одржан је састанак основне организације Савеза комуниста на коме је присуствовао и Јован Живић, секретар Општинског комитета. Од како је формирана, основна организација у Мусиној реци за кратко време успела је да реши низ питања из делокруга свог рада. На овом састанку извршен је избор секретара и његовог заменика и прихваћено три нова члана у основну организацију Савеза комуниста. У дискусији о раду организације учествовао је и друг Јован Живић. Р. Ј.

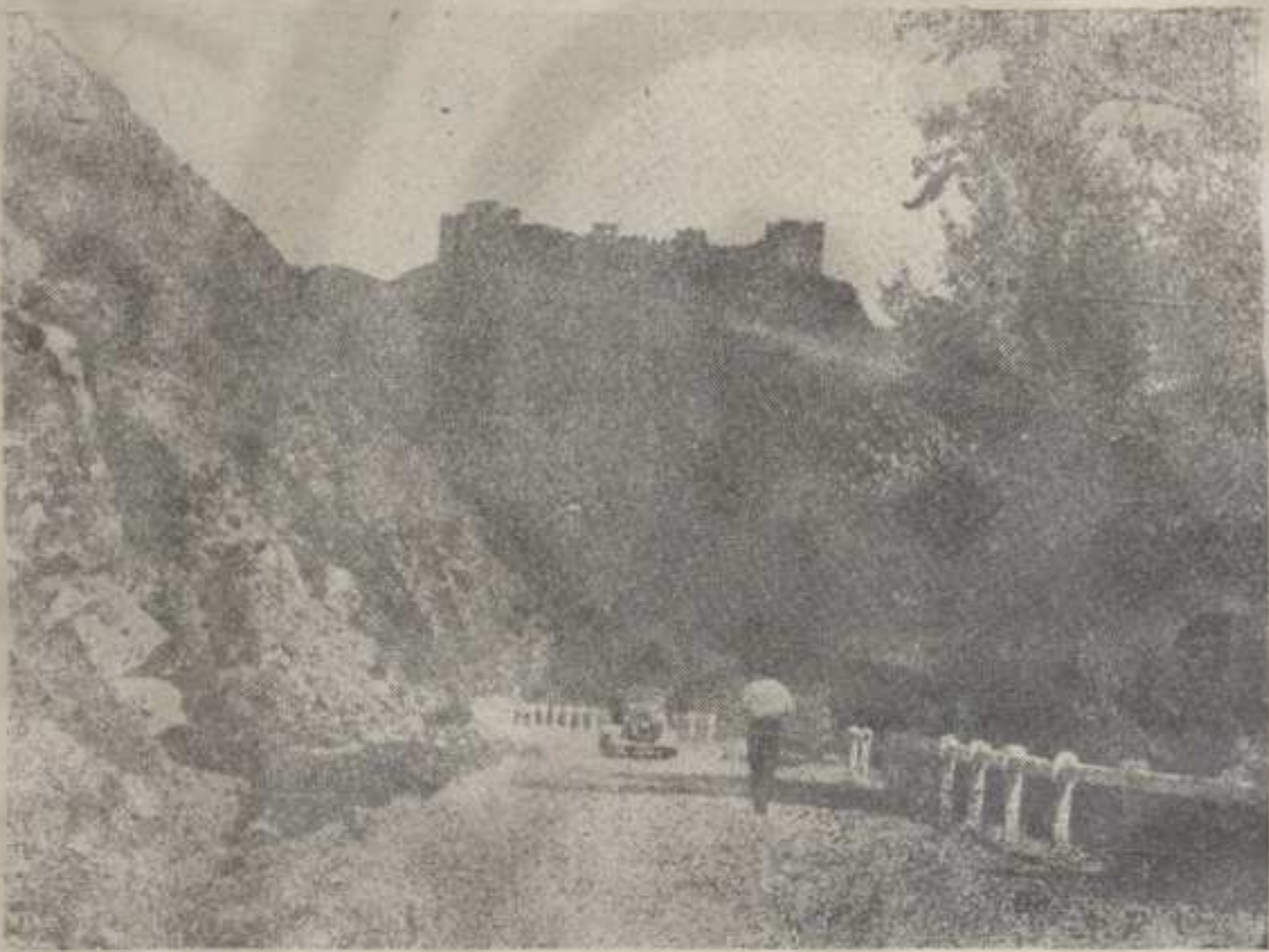
говори о некаквој могућности за окупљање младих изван организације.

Припремајући се за ову дискусију руководства омладинске организације у многим местима спровела су и анкету међу члановима Народне омладине о томе колико и како организација задовољава њихове потребе и жеље. Највише одговора, управо, се односило на ову непотпуну, и помало застарелу, делатност актива.

Генерација младих људи, која живи у условима погодним за њен свестрани напредак, показује разноврсна хтења, која траже да и Народна омладина, као и њихова организација, нађе и друкчији стил и метод рада. Активност — то је основна организација младих, јавља се сада као организатор и покретач све разноврснијих облика, који ће, према интересовању, моћи да окупљају младе људе, а не да својом сопственом делатношћу исцрпљује сву ту активност. Отуда је Народна омладина поставила себи задатак да сама, или преко других специјализованих самосталних организација, развије толико облика и садржаја, колико постоји жеља и интересовања код младих. Сем тога, она ће се старати да ти облици остваре и квалитетан садржај, да код омладинаца стварају критеријуме о добром и лошем, да развијају васпитне и моралне квалитете и да младе припремају за активне грађане социјалистичког друштва.

Дискусија, кој ће се ових дана водити у организацијама, даће доста предлога и указаће на практичне примере успешног прилагођавања омладинских организација потребама младих. Пленум ће о свему томе рећи своју реч и донети одлуке, које ће обележити још једну значајну етапу у организационом развоју Народне омладине, као свестране и широке организације младих.

Миодраг Маровић.

ЛЕПОТЕ ИБАРСКЕ КЛИСУРЕ ВИШЕ КОРИСТЕ СТРАНЦИ НЕГО ДОМАЋИ ТУРИСТИ

разговора у Општинском синдикалном већу Краљева.

У циљу обезбеђења бољих услова за одмор и разоноду људи припрема се одржавање Пленума Среског синдикалног већа на коме ће се разговарати о томе како се користити слободно време. Ово питање добија све већу актуелност јер на подручју Општине Краљево живи и ради преко 10.000 радника. За о-

маралишта које је намењено одмор радника Крушевачких предузећа. Приређени излет оставио је добар утисак на свих 40 излетника који су требали да стечене утиске пренесу и касније са своје стране помогну, искуством, формирање сличног одмаралишта за раднике и службенике на Гочу. Права је штета што се нико од директора краљевачких предузећа није се-

АКТИВНОСТ НАРОДНЕ ОМЛАДИНЕ

ПРЕД ЗНАЧАЈНИМ ПРОМЕНАМА

Почетак јесени означаје веома интензиван рад Народне омладине Југославије. Кратак период, од средине октобра, када се предвиђа одржавање пленарног састанка највишег руководства ове организације, биће искоришћен за свестрану дискусију у форумима и организацијама о начину рада Народне омладине, после промене до којих је дошло на Петом конгресу ССРНЈ, чији је колективан члан и организација младих.

У чему се састоје те промене и какав је њихов значај?

Први на листи проблема, о којима ће се ових дана расправљати у омладинским организацијама, је проналажење таквих облика делатности, који би што потпуније задовољили разноврсне потребе и жеље младих. То значи, да ће организације Народне омладине расправљати о томе како да развију што свестранију активност у својим редовима, да би својим члановима пружиле услове за стручно, опште и техничко образовање, за разноврсну политичку активност, за богат културни спортски и забавни живот. Слободна од конзервативних оптерећења и шаблонизираних начина рада, Народна омладина тражи све новије облике за спровођење своје активности.

Десетогодишњи период радничког самоуправљања довео је до веома активног учешћа младих радника у непосредном управљању фабрикама и предузећима. Готово четвртина, од укупног броја чланова радничких савета у нашој земљи, млада је од 30 година. У жељи да даље потстичу интересовања младих радника за управљање и упознавање с

проблемима производње, Народна омладина је у предузећима основала клубове младих произвођача, у којима се на занимљив начин младићи и девојке обавештавају о свему што је значајно у њиховом колективу. На селу сличну улогу добиле су секције младих задругара. У школама, за све оне који се интересују за друштвене проблеме, постоје дискуссионни клубови и групе. Све те, и многе друге нове облике занимљивог и пригодног рада, Народна омладина ће и даље развијати. Претстојећи пленум ће, управо, тим питањима посветити озбиљну пажњу.

Други проблем, у непосредној је вези са претходним. Омладински активи, као најосновније организације Народне омладине, били су до данас постављени тако да су исцрпљивали највећи део рада младих, окупљених у организацији. Састанци актива су били веома често и дуги, на њима се решавало све: од усвајања планова рада, до практичних потеза једне или друге специјализоване организације, која је у неком омладинском колективу постојала. Наравно, да се због тога рад дуплирао, непотребно су се трошили снаге и време на вођењу »шире политике«, и састанци актива, често, нису били ни занимљиви ни плодоносни. Уместо да развијају разноврсне склоности, тежње и жеље омладине, активи су били општеполитичке организације, и у њима је владало право сиромаштво форми за разноврснијом активношћу, која би окупљала далеко већи број младих. Таква оријентација није омогућавала ни великом делу чланова актива да дође до изражаја, а да се и не

Претседник Тито посетио Четврти међународни сајам технике

Претседник Републике Јосип Броз Тито са супругом Јованком посетио је 2 септембра Међународни сајам технике са изложбом нуклеарне енергије Југославије.

Пред управном зградом Сајма претседника Тита и његову супругу дочекали су и поздравили високи државни руководиоци.

После вишечасовног разговора дава Сајма Претседник Републике је изнео своје утиске у разговору са новинарима.

Пораст Британско—Југословенске трговинске размене

Трговинска размена између Британије и Југославије налази се у неколико последњих година у сталном порасту. Тако је прошла 1959 година гостила рекордну вредност од близу 11 ипо милиона фунти стерлинга.

Влада уверење да би се обим британско—југословенске размене у току идућих пет година могао утростручити.

Допринос Југословенске народне армије у модернизацији саобраћаја

Армија ће заједници у овој години предати на коришћење 190 километара савремених путева, завршити преко 50 отсто радова на изградњи аеродрома у Дубровнику, довршити и предати саобраћају железничку пругу у долини реке Сутле. Вредност ових радова које изводе јединице армије износи око 10 милијарди динара.

При извођењу ових радова као и многих других, припадници ЈНА у свакодневном контакту са народом Крајева у којима се радови изводе кроз разне форме политичког и културног забавног рада доприноси учвршћењу братства и јединства наших народа.

Седамнаесте олимпијске игре доносе нова изненађења

Протеклих седам дана на Олимпијади у Риму донела су југословенским спортистима као и осталим од 5.960 учесника доста радосних и тужних изненађења.

Од наших спортиста кошаркаши, рвачи и бициклисти заслужују речи хвале. Разочарали су боксери и ватерполисти. На крају, добро се држе још фудбалери и једриличари.

Одјек саопштења владе ФНРЈ поводом меморандума западнонемачких генерала

Светска јавност је с пажњом примила званично саопштење владе ФНРЈ у коме се протестује због захтева за наоружање атомским оружјем западнонемачке армије и увођење опште војне обавезе у Федералној Републици Немачкој.

Новинске агенције, дневни листови и радио станице дају велики публицитет овом саопштењу.

Хрушчов на седници Генералне скупштине

Никита Хрушчов, претседник Совјетске владе предводиће совјетску делегацију на петнаестом заседању Генералне скупштине Организације Уједињених Нација.

ПОЗИТИВНА ОЦЕНА ИЗБОРА У ПОДРУЖНИЦАМА

На проширеном састанку претседништва Општинског одбора ССРН у Рашкој, извршена је ача лиза и донети закључци за рад на припремама за одржавање месних конференција. Од укупно 62 подружнице, избори су обављени у 54, док је у преосталих 8 у току. Оцена претседништва о изборима у подружницама је позитивна. И поред објективних тешкоћа избори су одржани у жељу пољопривредних радова и годишњих одмора, изборни састанци су успешно одржани. У свега три села састанци су сазивани по други пут. Сви изборни састанци у подружницама имали су радни карактер. Поред избора руководства, посвећена је посебна брига конкретним проблемима села и насеља. Пре свега разматран је рад земљорадничких задруга, потребе школског простора, вештачко осе мењавање оваца, здравствено осигурање пољопривредника, изградња путева извршене самодоприноса, рад појединих органа друштвеног управљања и слично. У раду ових састанака карактеристично је да је порасло схватање да Социјалистички савез није само фактор који треба да информира грађане или укажу на извесну проблематику, већ организација која успешно решава одређене проблеме места, проблеме из живота радних људи. Баш ради тога повећано је интересовање чланства за рад органа друштвеног управљања, привредних организација и за друга. Предлози за конкретна решавања појединих питања и проблема истакнутих на предизборним и изборним састанцима, свакако ће наћи заслужно место у даљем животу и раду на подручју Општине.

крајем овог месеца. Проблемама изнетим на изборним састанцима у подружницама, пружа обилје материјала за рад који треба посебно да осветли место и улогу организација Социјалистичког савеза на селу. Ради тога, озбиљно се приступа изради извештаја за месне конференције, како би се кроз њих дало довољно материјала за дискусије о проблемима у раду организација.

На месним канцеларијама, поред руководства месних одбора,

извршиће се избор 125 делегата за Општинску конференцију. Претседништво очекује, према досадашњем току избора, да ће се Општинска конференција одржати најкасније до 5 новембра. До тог времена чланови Општинског одбора обићиће све подружнице и са чланством дискутовати о конференцији и текућим проблемима. На тај начин обезбедиће се бољи и потпунији успех Општинске конференције.

Б. Поповић

ТРАГОМ САНИТАРНОГ ИНСПЕКТОРА

ВИШЕ ПАЖЊЕ ХИГИЈЕНИ

Све године Јошаничка Бања је имала више гостију него и једне сезоне до сада. Природним лепотама и климом Бања долази у ред најпогоднијих места у нашем Срезу за потпун и пријатан одмор људи. Гости се све више оријентишу за пробојење својих одмора у овом месту што значи да овамо има шта да их привуче. И то је добро. Међутим, неке ствари које су санитарни инспектори среза тамо открили приликом недавне контроле овог лечилишта и одмаралишта, показују да се хигијени, нажалост, поклања веома мало пажње.

Да буде зло веће у свим случајевима се радило о недостацима за чије отклањање нису потребни никакви материјални издаци, већ само мало више бриге и добре воље.

Једини хотел «Београд», који има око 40 лежаја нађен је у потпуном нереду. Почев од кухиње и ресторана па све до хотелских соба све је било у таквом нереду и прљавштини да то прелази сваку меру.

Просторија у којој се чувају животице више личи на подzemни трап него на магацин. Поред прљавштине и већ истружиле папrike, око које се сакупља рој мува, инспектори су нашли отворене флаше осамдесетопроцентне есенције. Поред саме флаше била је сложена потпуно незаштитена салама.

Кухиња у којој се спрема храна за велики број гостију, нађена је у прилично жалосном стању. Неопрани судови били су разбацани на све стране. Пањ за сечење меса такође прљав, а око њега рој мува. Судови за кување хране до те мере су обијени и оксидисали да практично више нису за употребу. Ипак у њима се кува храна.

Машина за млевење меса нађена је сва прљавија и оксидисала чак у двористи под ведрим небом.

Чак и фрижидер је нађен потпуно прљав. Изгледа да је управа хотела било лакше да издвоји неколико стотина хиљада за фрижидер него да се са неколико литара воде тај фрижидер поштено опере.

И најзад, један податак стварно запрепашћује. Од шест радника за послених у овом објекту, који рукују животињим намирницама, само је један здравствено прегледан.

Свако стање хигијенских прилика у Бањи која има услова да привуче све већи број гостију, што је баш ова сезона показала, Управа овог лечилишта, не може да служи на част.

Ваљда ће се неко сетити да идуће сезоне хигијени посвети више пажње. Оправдању недовољним средствима овде немају места. Све што овде недостаје може да се отклони са мало сапуна и воде. То ипак није тако скупо.

М. М.

ТУТИН ЋЕ УСКОРО ДОБИТИ ВОДУ СА ПЛАНИНЕ

ВРЕДНОСТ РАДОВА ИЗНОСИ 76 МИЛИОНА ДИНАРА

Годинама је питање хигијенске и бактериолошке чисте воде било главна тема разговора људи у Тутину. Овај симпатични градић, који из дана у дан постаје све већи и са индустријом добија нови изглед, ипак није могао да реши један од најважнијих проблема изградње водоводне мреже која би обезбедила довољну количину воде, како за пиће, тако исто и за потребе индустрије и пољопривреде. Градска водњаца са око 70 лежаја нема воде, хотел такође, окупатилу ни говора, грађевинар-

ство као и целокупна привреда и пољопривреда трпе огромне штете баш због нестације «белог злата».

На недавно одржаној седници претседништва Општинског одбора Социјалистичког савеза у Тутину, којој је присуствовао и потпретседник Народног одбора среза, Абдул Реџовић, дуго се расправљало о овом важном проблему и испитивале могућности како да се реши питање изградње водоводне мреже, чија предрачунска сума износи 76.000.000 динара. За почетак радова на овом огромном објекту постојали су солидни услови. Организација КЕР обезбеђује близу седам километара азбестно-бетонских цеви чија вредност износи 8.000.000 динара, а Хигијенски завод из Новог Пазара, под чијим се надзором ради објекат, даје пројекат, стручну и техничку снагу и помоћ.

На састанку се дуго дискутовало како обезбедити средства за копање канала дугог седам километара, зашто је потребно око 2.000 радника-како пребацити цеви од Рашке, како обезбедити 20 кубика камена, 600 кубика песка, затим цемента, гвожђа и остало грађевинског материјала. Поставило се као посебан проблем како обезбедити радну снагу за огромне грађевинске радове на бетонирању каптажа и резервоара за 90 кубних литара воде, када су пољопривредни радови у току, а рок за завршетак први новембар.

Претседништво је одлучило:

ТРЕБА ИЗВРШИТИ АНАЛИЗУ ДЕЛАТНОСТИ ЗАДРУГА ОПШТИНЕ РАШКА

Земљорадничке задруге на подручју општине Рашка у првом полугођу, и поред извесних слабости, показале су добру привредну активност. У току првих шест месеци свих седам задруга оствариле су за своје фондове три милиона динара. Према томе, а посебно када се има у виду да је активност задруга у другом делу године већа, до краја године средства у фондовима треба да износе од 6 до 8 милиона динара. Разумљиво да су ова средства добро дошла задругама за даље проширење своје производње, за јачу привредну активност. У том правцу задружни савети и управни одбори требали би да још интезивније делују.

Најбоље резултате у првом полугођу постигле су задруге у Трнави и Јошаничкој Бањи, а најслабији резултат имала је земљорадничка задруга Брвеница. Код задруге у Трнави значајно је што се ове године оријентисала на тов крупне стоке. Први резултати показују да ову врсту делатности задруга може наредне године знатно да прошири. Ово утолико је што је потпуно обезбеђен планом товељене крупне стоке на тржишту. Несумњиво да би пословни резултати били већи и код других задруга да су се и оне оријентисале на тов стоке. Међутим, поред Трнаве тогом крупне стоке бави се само још земљорадничка задруга у Рашки.

Земљорадничке задруге у Рашки, Рудници, Брвеници и Баљевицу у другом делу године чекају крупнији задаци у пољопривредној производњи. Увођењем минимума агротехничких мера на појединим деловима њиховог подручја захтева од задруга јаче ангажовање у пољопривредној производњи. У том правцу задруге већ предузимају потребне мере. Примена минимума агротехничких мера, бар код ових задруга, поставља питање јачег ангажовања у пољопривредној производњи што неминовно треба да утиче на смањивање активности у непољопривредним делатностима. Ради тога је потребно да се изврши анализа делатности задруга како би се расположиве снаге задруга што више оријентисале ка пољопривредној производњи.

Н. С.

ИНТЕРЕСОВАЊЕ ГРАЂАНА ЗА РАД КОМИСИЈА

У Краљеву ће се одржати избори у месним организацијама 16 септембра

После саветовања са претседницима Основних организација Социјалистичког савеза радног народа у Краљеву које је одржано 6 септембра у Општинском одбору ССРН закључено је да се завршне припреме за изборе у месним организацијама приводе крају. Већ неколико месеци воде се ди-

скусије о практичним применама оних одредаба Статута ССРН које предвиђају важне организационе промене. Наиме, уместо досадашњих основних организација формирају се месне организације за шира подручја. Наравно, сада у завршној фази припрема поставља се питање колико се и шта постигло у интервалу од Петог конгреса до данас. Избори за месне организације Социјалистичког савеза у Краљеву ће се одржати 16 септембра. Извесне техничке припреме треба спровести да би овај датум заиста обележио резултат једне широке и плодне активности која је преко лета имала пуни замаха.

На саветовању је констатовано да резултати анкетирања грађана потврђују интересовање које постоји за рад у секцијама Социјалистичког савеза. Број пријављених грађана за рад у секцијама далеко превазилази број чланова у организацији. Све се намеће потреба и формалног пријема у чланство. Јер испољено интересовање за рад појединих секција обавезује и преузимање одговорности за њихов успешан рад. Први практичан задатак месне организације биће формирање ових секција. На саветовању је предложено да се створе оперативна тела која ће припремити изборе у градским месним организацијама. Такође је закључено да се очекује велики прилив младих људи у руководства месних организација. Према ономе што се чуло на овом саветовању највећи број оних који се предвиђају у руководства су најактивнији људи из редова својих колектива. Изнет је податак да од преко 300 чланова будућих руководства око 200 ће бити нови људи који ће се налазити на листи кандидата.

Б. К.

СЕДАМДЕСЕТ ПОЛАЗНИКА У ПАРТИСКОЈ ШКОЛИ У КРАЉЕВУ

И ове године је организована настава у партиској политичкој школи у Краљеву. Школа ће имати седамдесет полазника подељених у два одељења.

Наставни кадар и средства су обезбеђена.

Б. Поповић

СЕЛО ПОД ПЛАНИНОМ

Пишите више о засеоцима

Отроци, село из кога су некада младићи први пут виђали воз и град онда када поћу у војску, данас има електрично осветлење. До душе не читаво село, већ само неколико кућа, па ипак то је догађај о коме се овде говори са нескривеним одушевљењем.

Крај мале хидроцентрале коју су сами подигли затекли смо неколико ортака са омиљеним учитељем Баралићем иницијатором овог подухвата.

Са крова неомалтерисане зградице рачвају се електрични водови у неколико праваца. Кроз струму «буку» направљену од бензинских буради клопара вода и снажно удара у «механизам» направљене од дрвета, ексера и жице. Па ипак све функционише беспрекорно. Динама се окреће и струја тече кроз село по коме сви рају радио апарати и ручак се кува на решоима.

Учитељ Баралић који је први почео за свој новац да купује уређаје за централу да би осветлио школу, брзо је добио неколико ортака. Неколико кућа околне школе понудило се да заједничким средствима покушају да осветле своје домове, и поред тога што баш нису били најсигурнији да ће овај посао бити успешно остварен.

Тако је од разних старудија купљених код Отпада почела да се подиже централа. Вредне дрвосече из Отрока постали су електро монтери. Када је једнога дана требало пустити централу у рад људе је обузела дрхтавица. Скоро читаво село сјатило се поред мале кућице под брдом из које је треба да потекне струја. Није било свечане церемоније. Један је повукао огроман дрвени клип који регулише прилив воде и блештава светлост просула се по кућама.

плати се произвођачима и они то на сваком кораку истичу.

Када се овде пронео глас о вештачком осемењавању крива, људи су се слатко смејали. Примили су то као добар вид и са задовољством га препричавали по селу. Међутим, када је један земљорадник добијено теле вештачком осемењавањем почео да тови, нико се више није смејао. Почели су да долазе и распитују се како га је одгајивао.

Пре неколико дана земљорадник је утовљено говече продао за 100 хиљада динара. Толико некада није могло да се добије ни за два вола какви су одгајивани у овом крају. Зато се ових дана у Отроцима највише прича о вештачком осемењавању и тову стоке.

М. М.

ПАНОРАМА ОТРОКА

Те вечери у селу био је празник. На првом решоу у Отроцима угрјано је неколико лонаца ракије.

Сарадња са задругом

Највећи део имања Отрочана налази се под шумом и воћњацима. Ограничење сече шуме, коју су некада ови људи једино продавали, воћарство и ракија постали су њихови, готово једини извори прихода.

Натоварена обрамцама жене су сваког дана пешачиле до Краљево или Врњачке Бање да би тамо продале неколико килограма крушака или које јаје. Узани планински пут био је готово непроходан. Тако је село животарило

ПРЕД ЦЕНТРАЛОМ

преносећи на леђима воће, које је пропадало, до пијаце у граду.

Данас кроз село пролази новкалдрмисани пут који ће у догледном времену бити увалан и аспособљен за аутомобилски саобраћај. Па ипак, нико од Отрочана више не одлази на пијацу. Своје производе продају откупној станици у њиховом селу и на тај начин остварују много веће приходе.

Оваква сарадња са задругом ис-

ЈЕДНА СВЕЧАНОСТ

Расшанак са железницом

Недавно је у излетишту Борјак Синдикална подружница железничке станице из Краљево приредила једну скромну свечаност. Седам железничких службеника који су провели по 35 година на служби испраћено је у пензију. Рукководиоци Синдикалне подружнице су том приликом предали поклоне Павловић Добросаву, вишем техничару, Стефановић Матеји, скрегничару, Ђекић Петру, возном манипуланту, Аранђеловић Стојану, кондуктеру, Томић Братиславу, кочничару, Милосављевић Светому, возовођи и Гајић Јанијију,

кондуктеру, истакавши заслуге ових примерних железничара, који су дуги низ година провели на тешком послу. Поред нових пензионера, другова са станице свечаности су присуствовали и гости из Главне дирекције ЖТП-а из Београда.

У име пензионисаних службеника опростио се Д. Павловић истакавши бригу и пажњу коју је Синдикална подружница железничке станице поклонила својим дојучерашњим службеницима.

РАДИВОЈЕ МИЛОВАНОВИЋ

Можда би било боље да је општина мало више размислила о стварним потребама ових људи, уместо «утехе» која вређа. У селу постоји много више људи као што је Радивоје и нико од њих не воли да краде.

— Ето, то је наша мука и помогите ако можете, каже на крају Радивоје.

Оваквих проблема било је и у другим селима и обично се радило о сувише крутом схватању законских прописа. Да ли је и овде исти случај или је нешто друго по среди нисмо сигурни. Али у сваком случају овим вредним људима треба помоћи, јер ето...

Сви не воле да краду.

М. М.

Наши недељни разговори

Потребна средства за веће летовалиште

Овог пута смо посетили Луковић Радомира, начелника за друштвене службе Општине Краљево и са њим разговарали о организовању овогодишњег летовања деце на Гочу.

Том приликом смо сазнали да је још 25 јуна ове године послана група од сто ученика на планинско летовање. Средства је доделио Народни одбор општине, Завод за социјално осигурање. Део прихода реализован је од децијих уплата. До 25 августа на Гочу је летовало још двеста ученика у две смене. У све три смене на Гочу је боравило триста деце. На летовању су одлазила деца од 7 до 15 година. Избор је вршен по напред одређеном плану. Према речима другог Луковића избор деце за летовање вршен је студиозно. У њему су учествовале школе, органи власти и здравствени радници. Испитана су материјална и здравствена стања деце, потребе за планинско одмарање и све оно што би допринело једном правилном решењу. Примљен је и један број деце имуњих родитеља и службеника. Уплата за такву децу су се кретале од 1.500 до 5.000 динара. Од укупно триста ученика летовање је бесплатно користило њих сто.

Летовалиште је било на време обезбеђено васпитним, наставним и здравственим особљем. Именовача је управа летовалишта — управник и васпитно особље. Обезбеђена је била и здравствена заштита. У разговору са начелником Луковићем сазнали смо да је свако дете које је летовало на планини било вакционисано од тетануса, тифуса и паратифуса.

Одлична организација рада и одлична исхрана у летовалишту

Радомир Луковић нам је у разговору који смо са њим обавили наглашио да је овогодишња организација летовалишта на Гочу била одлична. Неколико просветних радника је уложило максимум залагања око уређења летовалишта, смештаја и исхране деце. Њихов рад је за сваку похвалу као и рад осталог особља. Треба истаћи рад кухињског и помоћног особља. Сви су скупа желели да се деца што пријатније одмарају и освеже. Заслуга је и медицинског и управног и васпитног и помоћног особља што је свако дете добило у својој тежини и што је по двадесет дана живело у веселом жаго, ру без брига и било каквих теш-

коћа. Биле су то речи другог Луковића када је хтео да истакне оно што су учинили сви они који су по сетили Гоч и интересовали се о ово годишњој организацији летовалишта. У даљем разговору смо сазнали да је храна за децу била добра. Дневно су организована четири obroка. Храна је била калорична и свежа. Летовалиште је обезбедило довољно воћа и поврћа.

— У летовалишту, које је било украшено и осветљено, било је увек весело. Деца су приређивала програме, веселе вечери, логорске ватре. Учила су се друштвеним животом. Стицала су прве везе другарства и пријатељства, биле су речи другог Луковића.

Када смо завршили наш разговор Луковић нам је рекао да би требало писати о томе како капацитет летовалишта не задовољава. Ове године је било око хиљаду пријава за летовање. Свима се није могло изаћи у сусрет. Треба би о томе да надлежни поведа рачуна. Добро би било да се обезбеде средства за градњу једног већег летовалишта чији би се капацитети користили преко целе године.

Д.

ЗЛОУПОТРЕБА

Размишљала Милица Стојановић из Краљево како да дође до пара. Досетила се. Села и написала писмо Кабинету Претседника Републике. Потпис — Сирота Милица, домаћица из Карађорђевог улице, Краљево.

Кабинет Претседника Републике је писмо сироте Милице проследио Извршном Већу Народне републике Србије. Извршно веће се својим актом број 06-9559/1960 године обратило Народном одбору Среза Краљево. Уз акт је достављена и претставка за помоћ мајци троје деце. У претстави је поред осталог наглашено да је породица у незавидном положају. Општина није у могућности да пружи помоћ. Неког другог излаза нема. Служба се не може наћи. И шта да се ради?

Писмо Извршног већа Србије и претставку Милице Стојановић Народни одбор Среза Краљево је доставио Општини Краљево. Општина је потражила Милицу. Милица је исто изјавила. Породица без икаквих услова за живот. Помоћ и помоћ, тражила је она. Одељење за социјално старање није имало Милицу у свом списку. Заинтересовало се о неким блиским подацима. Случајно се пронео глас да је Милица запослена. Телефон је звонио у више установа. Тражено је једно обавештење.

Јавио се број 404. Била је то «Прехрана», на телефону секретар предузећа.

— Да, овде ради Стојановић Милица у својству продаванице, чуо се глас са друге стране телефона. Њене месечне приваљности износе 10.000 динара.

Општина је тражила и по тврду о радном односу Милице Стојановић. У потврди број 485 од 5 септембра ове године стајало је: «Са овим се тврди да је у предузећу «Прехрана» у Краљево запослена Милица Стојановић у својству продаванице робе». У предузећу ради и њен муж чије су приваљности 14.000 динара месечно. Поред тога именовани су остварили право пријема пуног децијег додатка на троје деце у износу од 8.960 динара месечно.

Зачас је откривен један прљави покушај. Откривена је и «сирота» Милица чији су месечни приходи у кући 32.960 динара.

Откривена је и једна нечесна жеља коју треба јавно жигосати.

Д. ЦВИЈЕТИЋ

Ћилимарство-традиција Санџака

Промет ћилима и народних рукотворина сваки даном доноси све већу понуду сјеничким ткаљама које су надалеко познате по одличној изради ћилима. Прича о сјеничким ткаљама потиче из давнина а ћилимарство је традиција Санџака. Све до недавно жене Сјенице су се удруживале и заједнички ткале ћилиме. Данас њи-

хови производи кресе излоге про давнице Народне радиности у Београду, Народне везе у Дубровнику, Домаће радиности у Загребу, Љубљане, Сарајева и осталих места наше земље. Добра продаја и одличан избор мотива уз солидан квалитет израде сјеничких ћили-

ма обезбедила је да овај ручни производ стекне добар пласман и буде признат на домаћем и страном тржишту. Бројна признања од којих је највредније диплома и сребрна медаља добијена на II Међународном сајму занатства у Београду претставља пуно признање у овој грани домаће делатности у Сјеници.

До скоро, пре 1 марта постојао је самостални погон који се бавио организовано израдом ћилима. Од тада уместо проширења и повећања производње предузеће за израду ћилима основано 1953 године због недостатака средстава прешло је у склоп Земљорадничке задруге. Данас већина купаца сјеничких ћилима су предузећа. Од свог оснивања па до данас промет ћилима по годинама је растао тако да је 1953 био 24.000 динара, 1956 године 40.521.000 а већ 1958 године 85.968.000 динара. Ово смо навели да се види физички обим производње који је у процентима порастао од 1953 године за 35,820 отсто. Несхватљиво, али тачно.

Квалитет сјеничких ћилима обзиром на добро познату вредност вуне у овом крају увек је гаранција будућем производу који ће у сваком крају наше земље имати купца. У односу на производњу ћилима у Широту и Сарајево ови сјенички су далеко јевтинији и цена једног квадратног метра стаје у продаји између 6.500 и 7.600 динара. Сада је на изради ћилима ангажовано педесет радница које углавном код својих кућа раде. Оне су обавезне да испуњавају уговорне обавезе уз накнаду за уложени рад.

Поред производње ћилима производи се и друге врсте радиности као што су: рукавице, приглавци, шалови итд.

Сада се стварају планови да се некако осамостали производња ћилима кроз једно своје предузеће. Да ли ће успети, зависи од материјалних могућности Земљорадничке задруге. На подручју Сјеничке Општине постоје многа предузећа. Створити услове за још једно, које већ сада испољава стабилност пословања допринеће даљем развоју ове гране занатске радиности у целом овом крају.

Н. С.

Б. К.

Занимљивости из нашег краја

Како су настала нека имена

САСЕ: Десетак планинских кућица на домаку Голије називају се село Сасе. Уствари то није никакво село већ заселак. Његов назив привлачи посебну пажњу. Док се засеоци у овом крају називају углавном по презименима овај засеок носи име некадашњих средњовековних немачких рудара. Сериби Немањин била је пуна рударска са далеког севера. У новом Брду, Брскову, на Копаннику они су за српске владаре вадиле руде. Име засеока испод Голије потврђује да су стигли и на ову планину. И не само име. Постоје трагови некадашњег насеља и остаци рудокопа. Доста, зуб времена био је сувише оштар према њима. Они су једва приметни. Истине ради треба истаћи, да рука савременог човека још ништа није предузела да се ови трагови очувају.

У вези са називом овог засеока вредно је истаћи да у суседном селу Рудну и данас живе људи који носе презиме Шеклер. У овом презимију није тешко открити да потиче из корена немачке а не словенске речи.

КОПАНИК: Огромни планински масиви који се протежу од Косова Поља до Јанкове Клисуре добило је име од речи копати. Не само данас већ и у давној прошлости на њему је вађена руда. О томе сведоче низ назива на овој планини: Суво Рудниште, Сува Руда, Рудница, Сребренац, Самоковка итд. као и значајна налазишта шљаке, недовољно испољене руде. Да је Копаник у Средњем веку био велико и значајно рударско подручје говори и чињеница да је називан и Сребрна Планина. Највиши део Копаника — Суво Рудниште и данас носи на себи трагове старих рудокопа а шљака је растурена на све стране. Анализа ове шљаке показује да се на Копанику вадиле врло различита руда. Пре свега овде се добијало олово и цинк а уз њих само у мањим количинама, бакар и сребро. Поред тога постоје налазишта шљаке са неистопљеним гвожђем. То показује да се на Копанику вадиле и гвожђе.

ЧЕШЉАРИ: Овај назив носи мало заселак у Грапу. И његово име потиче из доба средњовековне Србије. Привредни развој, а посебно све веће потребе на властелинским дворима, захтевали су да се поједини кметови све више одвајају од пољопривредне производње и посвећују занатству. Занатлије су се доста споро али ипак осамостала вале. Занимљиво је да су се кметови појединих села бавили истом врстом заната. То је омогућило да њихово село постане чувено по занату. И не само то. Постепено је село добијало назив заната. Отуда читав низ села само на Копани-

ку потиче од заната као на пример: седлари (израда коњске опреме) Штитари (израда оружја, штитова), Колари (израда кола), Златари (израда предмета од племенитих метала). И заселак Чешљари добио је назив по занату својих некадашњих кметова који су израђивали чешљеве од рогова.

ПОЛУМИР: За назив овог места везан је један историски догађај. У Немањиној Србији, после његове смрти, настала је борба око престола. И Вукан и Стеван хтели су за себе очев престо. Неслога браће, а још више међусобна борба, угрожавали су младу српску земљу окружену непријатељима. Најмлађи син Немањин Ратско, Сава, који је више пута показао своју дипломатску умешност, знао је куда води међусобна борба његове браће. Ради тога пожурив је из манастира Хиландара са моштима свога оца да на њима измири завађену браћу. Стеван и Вукан сусрели су свог брата код данашњег Полумира. И ту је дошло до првог, делимичног мировања браће. Отада, бар према легенди, Полумир носи своје име.

Да, цвеће путује. Помислили сте, вероватно, на лалу која је у велелепном каравану пропутовала целу Европу, од Истамбула до Ротердама. А ја мислим на бабу-Милку са Дорхола која је прошлог лета отпутовала у Врњачку Бању и дошла...

Али, треба испочетка. Ми станујемо на периферији периферије, на рубу Дорхола. Тамо где се ређају кућице као железнички вагони с обе стране бесконачно дуких и уских двооришта. Поштено речено, наш крај није леп. Неки чак кажу да је ружан и да је срећа што је отписан, јер ће се по плану изградње Дунавског кеја рушити. Али то ће бити тек за коју годину, а ми живимо из дана у дан у тим ниским кућицама са уским дворништима. Да нас сунце не би лети тако немилосрдно пржило по нашим дворништима износимо на пролеће саксије са олеандрима, обојимо сандучиће од мармеладе или штирка, па их поређамо по прозорима, поред улаза, где је коме најзгодније. Затим посејемо ладолеж, лепе кате, невен и драгољуб, па нам је некако лепше и веселије кад све то ниче, а нарочито лети кад обилно поливамо цвеће и вреле цигле.

Баба-Милка станује сама у кућици на крају једне такве авлије. Никад нисам с њом разговарала, иако сам често свраћала у то дворниште. Но, прошлог лета стала сам задивљена пред њеном кућом. Око ниских улазних врата дигао се славољук густог ладолежа пун крупних, као небо плавих цветова. Такав ладолеж у животу нисам видела. Нисам рекла ни добар дан, само сам узвикнула: »Прекрасан је, одакле сте га добили?« Мало неучитиво, зар не? Али баба се није увредила. Напротив. Лукаво се насмејала: »Украла сам га«. У Врњачкој Бањи. Ето, послали прошле године бабу у бању, а тамо пред хотелом све се плави од цвећа. Откинула сам једну чаурицу са семењем. Седам црних зрнаца сам донела и посејала, сви су никли. Затим се вратила у кућу. Пошла сам мислећи да се разговор прекинуо без околишања као што је почео. Станите! викала је баба-Милка и пружила ми мали заматуљак од новинске хартије, а у њему седам црних зрнаца. Хвала! рекла сам. Али баба ме љутито погледала: За лек и цвеће не каже се хвала. Мало је празноверна, али нека, стара је и држи се старих обичаја.

ЕСЕЈ МАРИЈА КРСМАНОВИЋ

ЦВЕЋЕ ПУТУЈЕ

Кад смо тога лета у Оребућу на Пељешцу »крили« пелцере неке чудне алоје, коју тамо зову »Хоботница«, сетила сам се баба-Милке, па сам понела и њој неколико биљчица чудно извијених кракова. Наша комшиница, која је од ње добила такође седам зрнаца, донела јој је из Славоније пелцере црвених каранфила који се тамо као слапови сливају са дрвених балкона. Тако се у наше дорхолске авлије десило цвеће из Врњачке Бање, Крањске Горе и са Пељешца, и још из неких других крајева.

Игру смо почели ми старији, али она се размахала тек кад су се упледа деца. У почетку су нам помогла да обојимо сандучиће и доукла земљу у старим школским торбама и кофама, онда су потрошили грдну воду поливајући цвеће и себе. Кад су чули како се ми трампимо с нашим семењем и путујућим пелцерима, брзо су се укључили. Они су мајстори за трампу. Писали су својим пријатељима да им пошаљу семе

Он је увек топао и подесан за купање. Код водостанице се налази и плажа која ће бар како се каже бити уређена. Решиле се још један комунални проблем града на Ибру.

Ми сви схватамо да није то лако. Потребне су велике паре да би се уредила и најскромнија плажа. Само несхватамо нешто друго. Зашто се дозвољава извожење песка са коњима са краљевачке плаже.

Уназад десет дана неколико кола уведу коње међу купаче и копају реку. Ваде песак, пуна кола и зарађују паре. Купачи редом реагују и преговарају се са коларима. Колари се не секирају. Кажу да имају одобрење од Народног одбора општине.

М. Пешић, Краљево

САОБРАЋАЈНИ ЗНАЦИ

Школска година је почела. Почеле су бриге ученика за нове уџбенике а родитеља за безбедност своје деце. У граду, испред многих школа а исти је случај у неким селима постављени су саобраћајни знаци на улицама и путевима. Они помињу шофере да се у близини налази школа. Исти на у неким местима школе су удаљене од путева, тамо су возила реткост. Али најчешће већи број школа се налази баш поред пута, којим дневно прође по неколико стотина возила. Намање се питање чиме се овде обезбеђује сигурност ђака. С тога није чудо што су захтеви ђачких родитеља да се што пре поставе саобраћајни знаци тамо где их нема на путевима сасвим оправдани. У питању су животи школске деце. Са мало труда и воље надлежни би могли да се заинтересују и поставе саобраћајне знаке на месту и путу где их нема.

М. Матовић

Зашто се не чувају споменици

Друже уреднице, Утоку лета био сам у више села наше општине. Запазио сам да у свима има по нека историска знаменитост и споменик. Запазио сам и то да су споменици у саввим слабом стању. Многи су неограђени и изложени опасности рушења. Неки постепено нестају. Има и несавесних грађана који споменицима наносе штете. Очигледан је пример у Мачковицама, код Бара Општина Сјеница.

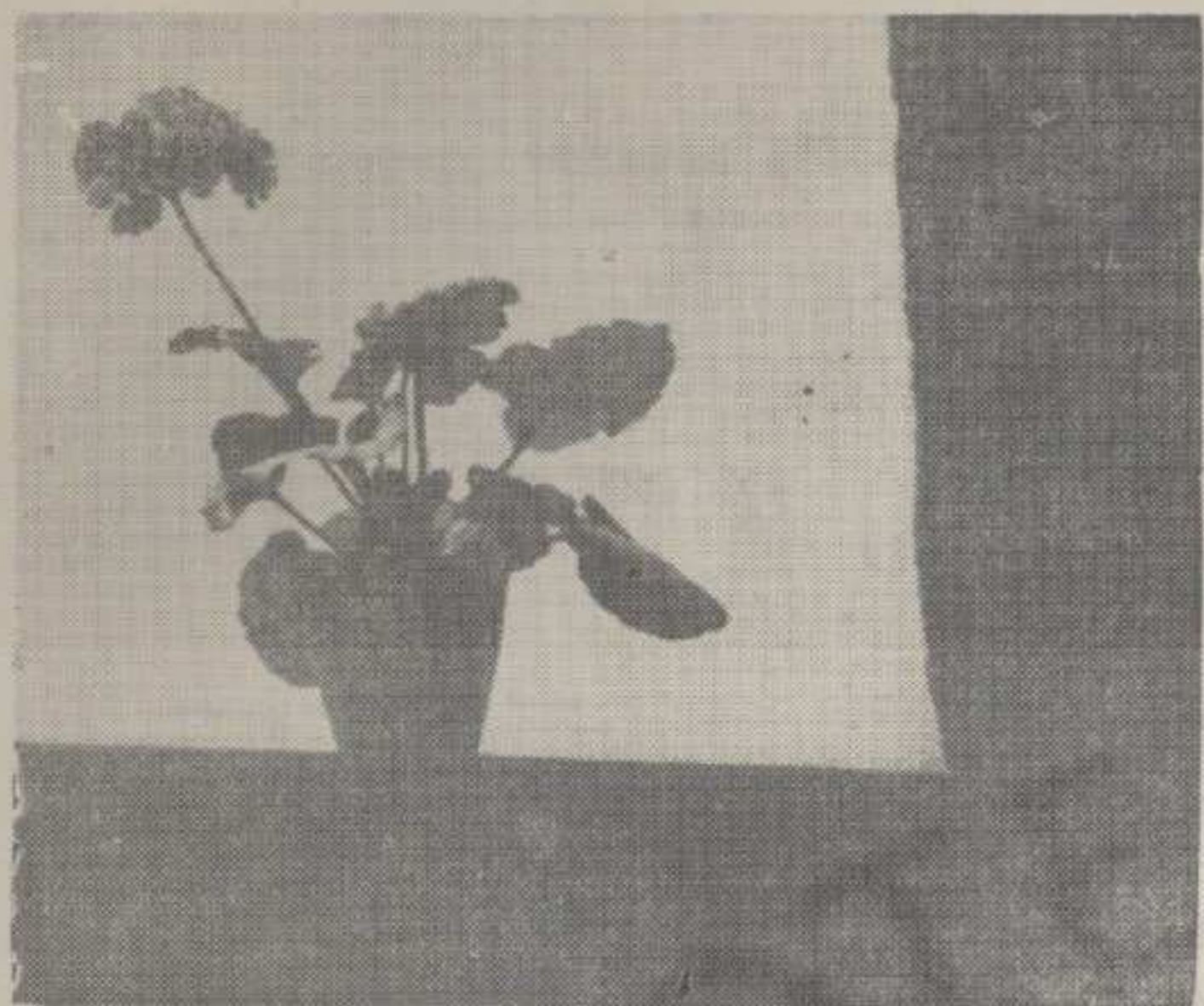
У овом селу је подигнут споменик партизанима-палим борцима и жртвама фашизма. Био је то споменик који је дивно потсећао на херојску прошлост бораца овога краја. Али само био. Он је готово нестао, Чобани и пролазници су га оштетили. Уз то и свакодневне временске непогоде утичу на стање и изглед споменика.

Мислим, друже уреднице да би општина морала да предузме неке мере за заштиту ових споменика.

Хусеин Дердемеџ, Баре код Сјемце

ОПЕТ О КРАЉЕВАЧКОЈ ПЛАЖИ

Топли дани не могу досадити Краљевчанима. Они имају лепу могућност да се спасу врућине. Уз саме блокове кућа протиче Ибар.

најлепшег цвећа из њиховог краја, и за сваки случај, ставили у свако писмо по неколико зрнаца. Заборавили су само да напишу које је то цвеће и кад га треба посејати. Но, кад су стигли одговори (са прилогом) дали су накнадна упутства. Тако сада стиже у нашу забачену периферију цвеће из многих крајева земље — возом, аутобусом, поштом, па чак авионом.

Тулипан-караван стајао је грдне милионе, а наша игра не кошта ништа. Скоро ништа. Једино што се продаја саксија на Скадарској пијаци нагло повећала, а трговци се чуде откуд оволика потражња за празним сандуцима, па су неки чак повисили цену на осомдесет динара, што је ипак много. С једном кутијом уљане боје, ако се мало разреди, може се обојити читаво складиште сандука и саксија, а ми Дорћолци волимо да нам све буде весело и шарено. Сетили смо се да се у славонским двориштима не види гола цигла од ћилима шаре ни хвастања пркоса. Деца су писала једној другарици са левана и пркос је стигао. У писму га је било толико да су засејали три авлије. Деца су готово престала да се играју у њима, само да не би гзалили нежне биљчице. Али пркос је пркос, пркосећи и децој игри.

Неко ће рећи: па семење и пелцере могли сте наћи и у Београду, код познаника у радњи, на пијаци. Наравно, могли смо. Али нам је баш то лепо што је наше цвеће допутовало. То је наша игра. Она има свега два правила. Прво је баба-Милкино правило: За цвеће се не каже хвала, него се узвраћа другим цвећем. Друго правило, које су измислила деца, гласи: Крађа семенки и пелцера је дозвољена кад се притом ништа не оштети.

Једна школа из Горског Котара послала је нашој деци корене шумских циклама. Сада се редовно дописују и распитују о њиховом здрављу, јер, нажалост, листићи нешто куњају, мада је у пакетићу било доста праве шумске земље. Ваљда им не прија клима. Ипак, деца су се тим путем спријатељила. Ако цикламе не буду успеле цветати, расцветало се ново пријатељство. И то је много.

Свако, стар или млад, ко поштује наша два правила, може да учествује у игри.

Економска школа за одрасле

ПРИ РАДНИЧКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ У КРАЉЕВУ

Познато је да је један од битних услова производности стручност радника који обављају про изводњу. Проширење производње захтева одговарајућу стручну спрему. Мере које предузима наша заједница теже и дају потстрек за докунђавање образовања наших радних људи. После доношења Резолуције Савезне Народне скупштине о образовању стручних кадрова место и улога Радничког универзитета је веома значајна у решавању проблема кадрова.

У програму рада Радничког универзитета за наступајућу сезону предвиђа се рад Центра за опште образовање који ће имати три курса; за стране језике, за припрему пријемних испита за факултете и за приватно полагање осмогодишње школе. Досада се за ове курсеве пријавило 84 лица. Исто тако радиће и Центар за стручно образовање који ће имати седам курсева и то: За полуквалификационе раднике, за квалификоване и висококвалификоване раднике, за квалификоване раднике хемиске струке и за полагање државних испита. Овде се пријавило 250 слушалаца. Сем ових курсева радиће и Школа за управљаче у којој ће се образовати чланови Радничких савета и управних одбора. У Синдикалној школи ће се школовати чланови управних одбора синдикалних подружница. Обе школе окупљају по 50 слушалаца.

Према обавештењима које смо добили од Уроша Анђелковића, управника Радничког универзитета, рад ће почети 15 септембра. Средства за рад су обезбеђена а предавачи такође. Врло актуелан проблем за Раднички универзитет је дуг од 700.000 динара који је настао у првом кварталу ове године.

Ускоро ће у оквиру Радничког универзитета почети да ради и Економска школа за одрасле, то су уствари четири курса: финансијски, комерцијални, књиговодствени и административни које ће имати да бирају рефлектантни. Већко интересовање влада за рад ове школе иако њен статус није још увек тачно одређен. Већ досада се уписало 341 лице. Услови захтевају плаћање 10.000 динара школарине за једну школску годину. Завршетком ове школе стиче се образовање равно свакој другој средњој школи. У њу се могу уписати сва лица са завршеном осмогодишњом школом или без ње, али уз обавезу полагања пријемног испита из одређеног броја предмета.

За рад Радничког универзитета у наредној сезони може се рећи да је врло обиман. Програм рада је усклађен према захтеву потреба које ствара свакодневни живот. Од подршке која му се може пружити да настави ову активност, зависи и рад у наредном периоду.

Б. К.

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА КЊИГУ «СОЦИЈАЛИЗАМ И РАТ»

За књигу Едварда Кардеља «Социјализам и рат» постоји огромно интересовање у свим организацијама Социјалистичког савеза у Срезу Краљево. Према обавештењима општинских одбора ССРН већина организација на терену је извршило претплату на књигу. Материјал који се налази у њој уврстиће се у програм рада основних организација и прорадиће се са материјалима Петог конгреса Социјалистичког савеза Југославије чија је прорада у току.

Д. Ц.

Задружни домови треба да буду центри културној живој

Скоро сам био у задружном дому у Штављу код Сјенице. Видео сам да је у њему смештена пошта, управа земљорадничке задруге, једна продавница и грађевински материјал неког грађевинског предузећа. Дом повремено користе и друштвене организације.

Изглед дома и хигијена у њему је за сваку осуду.

У Постоњу код Новог Пазара стање са сеоским домом је само нешто другачије. Њега су раније користиле само друштвене организације и школа. Нешто касније нишла је у дому и једна продавница земљорадничке задруге. Дом се одржавао до скоро и имао леп изглед. Од прошле године је кренуло како не ваља. У дом је смештена нека задружна имовина при времену и тако остала до данас. С тим је престао рад Културно-уметничког друштва «Бранко Бакарачевић», престало је и скупљање омладине. Управо, нестало је разоноде, биоскопа, спорта и свега оног што је било везано за живот села. Дом је постао место за збијање воћа и пољопривредних производа. Није он више ни лепо деловао. Коров, смеће, отпаци су околни декор.

У Самавлима се такође налази један дом. Неко га назива омладинским, неко задружним а неко сеоским домом. У њему је смештена станица народне милиције, једна продавница Трговинског предузећа «Ослобођење», пошта, управа земљорадничке задруге са продавницом за откуп млечних производа и једна приватна пекара.

Око дома је општа запуштеност, ђубре, отпаци, стока. Пекар се снашао и набавио 13 оваца. Оне свакодневно пландују у ходницима дома.

Дани пролазе. Нико никог за ништа не опомиње. Зграда дома пропада. Пропада двориште и двореди које је омладина садила.

ришћењу. Свеједно ко би то био. Углавном да се о згради неко брине.

Међутим, шта се испоставило. Сеоске домове користи свако — за друге, поште, трговинска предузећа, друштвене организације. Јесте, домови се само користе. Користе се све дотле док су за било ка-

НЕМА ЗАБАВЕ У ДОМОВИМА

Намеће се питање намене сеоских домова. Они који су подизали домове мислили су да они имају свог газду који ће се бринути о стању зграде и о њеном ко-

кву потребу. Једног дана ће их нестати. На домовима се не врше никакве адаптације нити поправке. Нема ни било каквих средстава за њихово довршење. Нико се не осећа дужним да то чини. Јер, користи свака је више. Нико и не помисли да би се могла и удружити средства за одржавање дома.

Општине су испустиле из вида сврху домова. Заборавили се да се кроз домове мора одвијати живот села. Значи домови су намењени за забаву и разоноду, за политички и друштвени живот села. Задруге, поште и предузећа нека за своје паре траже потребне просторије.

Време би било да се ово питање од стране надлежних реши. И санитарна инспекција би имала леп посао ако би посетила ове домове и разговарала са њиховим корисницима. Белешке би тада биле препуне и више људи би имало посла.

Д. ЦВИЈЕТИЋ

Усамљена липа

Јеле дошаптавају вијест долином туге
Извор отиске своје сјајем разасипа
Усамљена, с борама на челу,
без метлице дуге
надраста у самој липи.

Мајке је нестало давно.
Сва радост од ње
залутала је стазама које носе мрак.
Осиротела сузама облива овално лице
Ноћу је вјетрови њишу
а дању крилатице.

Дамило ЦВИЈЕТИЋ

Како заштитити музејске експонате

Треба омогућити уређење Градског музеја у Новом Пазару

Још 1953 године основан је Градски музеј у Новом Пазару. За његово оснивање додељена су средства у износу од пет стотина хиљада динара. По одобреним средствима узета је у закуп од вакуфске Управе Алтун-алем џамија за смештај музејских вредности и знаменитости.

Одмах је формирано и управно тело. Оно је решило да се откупљују све музејске вредности и да се сврставају у четири групе: Исто-рско-археолошку која би обухватала сва документа од историске и археолошке вредности; Етнографску која би репрезентовала народну ношњу у оруђе; Природњачку која би садржала окаменотине и минерале а у перспективи фауну и флору. Четврта збирка је намењена за НОБ. Она би садржала фотографије погинулих бораца, фотографије народних хероја, оружје из овог рата и разне документације из Народноослободилачке борбе.

У току наредних неколико година извршени су откупи ствари од вредности. Откупе нису вршила стручна лица те је било много грешака у откупу. Набављено је више истих ствари а није откупљивана по нека реткост.

Није се само на томе погрешило. Било је и других грешака. Све набављене ствари смештене су у једну неодговарајућу просторију. Није извршена адаптација зграде и откупљено је одмах изложено пропада-

Питање градског музеја није ни до данас решено. Зграда прокишњава и пропада. Сад и не постоје средства за даљи откуп. Једино је решено питање стручњака. Музеј води Ејуп Мушовић професор из Новог Пазара. У разговору са њим сазнали смо да у музеју има низ нерешених питања међу којима је најтеже питање зграде.

Очекивало се да нека средства за конзервацију Алтун-алем џамије додели Завод за заштиту споменика Србије, али ни од тога нема ништа.

Остаје да Народни одбор општине у Пазару у дозвољеним материјалним могућностима омогући уређење градског музеја.

Д. Ц.

МОНАСТИР СОПОЋАНИ

У недељу почиње јесењи део првенства Крагујевачке зоне и Краљевачког потсавеза

Слога — Борац (П) Новопазарци у Ивањици

ВЕЋ ДЕРБИ

У најинтереснијем сусрећу првог кола
Потсавезне лиге (прва група) Динамо — Гоч

Неколико екипа бориће се за првака Зоне

У недељу поподне судије ће на фудбалском стадиону у Чачку, Крушевцу, Ивањици, Ужичу, Милановцу и Краљеву дати знак за почетак, трећег по реду, такмичења тимова Крагујевачке зоне. За сада сви улазе у првенство са истим изгледима и са многим жељама да нико не буде последњи, односно да бар половина клубова лиге конурише за највиши пласман.

Летњи период су скоро сви клубови искористили да се што боље припреме, како би обрадовали своје симпатизере добрим играма, победама и драгоценим бодовима. Са колико ће успеха на крају завршити првенство клубови не могу унапред да рачунају — извесно је само то да ће првенство донети, као и обично, пуно обрта, изненађења и неочекиваних резултата.

Ако би се послужили подацима са којима располажемо још из прошлог првенства и информацијама које смо добили о току припрема клубова, склони смо да издвојимо неколико екипа које ће у наредном првенству играти главну реч. То је у првом реду бивши друголигаш, Напредак, који је без мало задржао све играче на окупу и практично има највише шансе да се поново врати у старо друштво. Овове треба додати и искуство које су у савезном такмичењу стекли крушевачки играчи, и које ће свакако у првенству значити много.

Реално би било да и краљевач-

ка Слога равноправно учествује у борби за највиши пласман, ако ништа друго оно на основу чињенице да фудбалери из Краљева нису тако трагично схватили неу-

другопласирану екипу, Јединство из Параћина, затим чачанског Борца и Морава из Светозарева, најуспешније тимове пролећног дела такмичења, као и Слободу из Ти-

РАСПОРЕД УТАКМИЦА ДЕЖЕВЕ

Прво коло: Јавор—Дежева, друго коло: Дежева—Борац (П), треће коло: Слога—Дежева, четврто коло: Дежева—Борац (П), пето коло: Морава—Дежева, шесто коло: Дежева—Слободна, седмо коло: Дежева—ФАП, осмо коло: Шумадија—Дежева, девето коло: Дежева—Таково, десето коло: Јединство—Дежева, једанаесто коло: Дежева—Туприја, дванаесто коло: Напредак—Дежева, тринаесто коло: Дежева—Слобода.

пех у квалификацијама и да код већине играча постоји велика воља да се у новом покушају постигне више. У ову групу требало би свакако уврстити прошлогодишњу

товог Ужича. Шумадија из Аранђеловца је прлично непозната екипа, тако да се о њој као кандидату за прво место не може много говорити.

О ИЗГЛЕДИМА НАШИХ КЛУБОВА

СЛОГА — И ОВОГА ПУТА БОРБА ЗА ВРХ ТАБЕЛЕ

У осуству тренера Томашевића, који ће и ове године водити екипу Слоге, обратио смо се секретару клуба Д. Ивановићу да нам изнесе своје мишљење о изгледима Слоге у наредном првенству и тимовима на које треба рачунати као кандидате за прво место.

»Најреалније би било да главну реч у првенству воде Напредак, Слобода и ми-нагласно је секретар Ивановић, мада неће бити изненађење ако се у ту борбу уметна и неко други. Напредак је екипа са великим искуством и моралом, Ужичани су одувек гајили добар фудбал и постигали добре резултате, а ми смо овога пута вољни да се упуштимо у борбу за највиши пласман. Наравно, под условом да се сви играчи заложу до максимума.

Избор играча са којима располажемо није тако мали и по квалитетима не заостаје за осталим тако да имамо реалне шансе да се боримо за прво место.

У наредном првенству боје Слоге браниће следећи играчи: Војковић, Стојаковић и Јакић, бекови: Сеничић, Аксентијевић и Константиновић, средњи помагачи: Радојевић, Теодоровић, Јанићијевић, Францешкини, Камидорац и Тешкић и нападачи: Маричић, Николић, Миловановић, Ђебић, Лазаревић, Миздраковић, Сора, Томовић, Благојевић и Димитријевић. Поред ових у изгледу је да још неколико млађих играча ускоро »ускочи« у прву екипу.

ДЕЖЕВА БОЉЕ НЕГО ПРОШЛЕ ГОДИНЕ

Пет нових играча у тиму Пазараца

Мада немамо много података о томе како су текле припреме играча Дежеве, из разговора са неколико чланова екипе сазнали смо да су се Пазарци добро припремили и да ће у наредном првенству играти далеко значајнију улогу него прошле године. Поред играча са којим је Дежева наступила у прошлом првенству, тренеру Гегићу стоје на расположењу и неки нови играчи чије ће учешће у тиму значити много. То су у првом реду голман Турчић, који се вратио из Рашке, затим Бишевац и Паљевац из Раса, Дудић из Напретка и Абдулахи из Рудара (К. Митровице).

Са овим пајачањима и решеним питањем стадиона, Дежева улази у првенство решена да се бори за високи пласман, што је и реално, с обзиром на повољан распоред утакмица и квалитетом играча који јој стоје на расположењу. Већ прво гостовање у Ивањици може да потврди спремност пазарске екипе и њене могућности.

Повећање броја клубова који ће се наредне сезоне такмичити у Потсавезној лиги, условило је да се лига подели у два дела. На тај начин првенство ће имати посебне карактеристике, јер ће давати могућности већем броју клубова да се равноправно боре за највиши пласман. Учесће краљевачког Јединства, Слоге из Сјенице и Јединства из Тутина, као и новоформираних клубова Рашке из Новог Пазара и Динама из Краљева, заједно са вјло добрим екипама из Врњачке Вање Краљева, Рашке, Ваљевца, и других места, доприносиће свакако да наредна такмичарска година донесе нова узбуђења и нове квалитете. Већ у недељу 12 септембра, тимови Прве групе Потсавезне лиге показаће у којој су мери способни за подвиге и велике успехе. У најинтересније сусрете првог кола спада свакако полу-локални дерби Будућност—Првена звезда, мада гледаоци у Краљеву доста очекују од сусрета Динамо—Гоч. Наравно и остале утакмице могу да пруже доста, јер су се клубови озби-

љно припремили за првенствене окршаје. Почетак јесењег дела првенства Друге групе почиње 18 септембра.

Нова првенствена сезона клубова средњих лига која ће се и ове године такмичити у две групе, биће свакако далеко интересантнија од прошле. Ово углавном зато што сада учествују и клубови који се ранијих година нису такмичили. То су — Омладинац (Драчкићи), Морава П (Мрсаћ), Млади Борац (Врба) и Слога П (Краљево) — ван конкуренције.

Ако би се изоставила Слога П, свакако да највеће изгледе у првој групи има Рудар из Тавника, Млади борац из Адрана није без могућности да конкурише за прво место. У другој групи тимови су мање више изједначени, тако да није лако унапред и на самом почетку предвидети екипу која има највише изгледа у борби за прво место. Сви су изгледи да ће главну реч у првенству водити Полет из Ратине, Ласта из Витковца и Напредак из Доњег Грачаца.

Стрељаштво

Добри резултати Сјеничана

ЕКИПА СТРЕЉАЧКОГ ДРУШТВА »ВАСА ЈОВАНОВИЋ«

Стрељаштво је у Сјеници један од најомиљенијих спортова не само међу омладином већ и међу старијим људима. Овове иде у прилог број стрељачких дружина којих у општини има равно петнаест и у којима је обухваћено око 820 чланова. Иако је интересовање видљиво стрелци у своје раду имају читав низ потешкоћа од којих су најтеже оне које се односе на недостатак стрелишта и других потребних реквизита. Мали број војничких, малокалибарских и ваздушних пушака не може да подмири потребе свих оних који желе да се баве овим спортом, тако да је у многим дружинама изостала интензивна активност и честа такмичења.

Највећу активност показује стрељачка дружина »Васа Јовановић« из Сјенице која броји 180 чланова. Само у току ове године сјенички стрелци су организовали 15 такмичења у гађању војничком, малокалибарском и војничком пушком и на којима је учествовало 1086 стрелца. Највише успеха на свим овим такмичењима постигли су: Моминовић Енрем (војничка пушка), Алексић Ранко, Раковић Радун, Ђушевић Халим и двадесетгодишња Вишеслава Каличанин.

И поред поменутих потешкоћа Општински одбор стрељачких дружина у Сјеници ради интензивно на популаризацији овог спорта и међу најмлађима. До сада су основане дружине при неколико основних школа са око 300 чланова. У току прошле школске године одржано је више такмичења на којима су најмлађи стрелци постигли добре резултате.

План будућег рада по школским дружинама обухвата акцију фор-

мирања нових дружина и организовање међушколских и међудружинских такмичења.

ЈУГО КУП

ЈЕДИНО ГОЛОВИ

СЛОГА — БУДУЋНОСТ (Пех) 8:1 (5:1)

Градски стадион, Терен травнат и погодан за игру. Време: лепо. Гледалаца: око 1.000. Стрелци: Миловановић 3, Миздраковић 2, Ђебић, Маричић и Сора по један за Слогу и Поповић један за Будућност.

Слога: Божовић — Сеничић, Аксентијевић — Теодоровић, Камидорац, Радивојевић — Миловановић (Николић), Маричић, (Миловановић), Миздраковић, Сора.

Краљевчани су у трећем колу такмичења за Куп екипа са територије Србије, имали сасвим лак посао. Будућност је била исувише слаб противник, да би се могла оценивати права вредност јединог краљевачког претставника у Зони непосредно пред почетак јесењег дела првенства. Гледаоци је једино могла да задовољи чињеница, да је већина играча Слоге мало поправила своју физичку спремност, која ће у наредном такмичењу играти важну улогу у пласману екипа.

Још у самом почетку Слогини играчи су кренули у напад, који је трајао читаво прво полувреме. У том периоду, поред пет погодака присебних стрелаца и прлично несигурне одбране гостију, примећено је да појединим играчима из краљевачког тима недостаје искуство, које је потребно за тешке првенствене окршаје. Ђебић и Миловановић су у неколико наврата пропустили да из сасвим повољних положаја постигну погодке, и тиме нанесу још тежи пораз гостујућој екипи.

Ако би од пет постигнутих голова требало издвојити један који је највише обрадовао гледаоце, онда је то погодак Маричића. Овај млади фудбалер, који је дуже време отсутовао са терена, прихватио је лопту која је долазила са леве стране и ефикасним ударцем савладао немощног голмана. Три погодка упорног Миловановића падају делом и на несигурност одбране гостију. Ипак се не мо-

СИГУРНА ОДБРАНА: СЕНИЧИЋ

довољни резултатом, који им је обезбеђивао коначну победу. Ипак су Миздраковић и Сора успели да још три пута погоде мрежу и тиме поставе коначан резултат.

Све у свему, била је то утакмица која је пружила мало фудбалског задовољства. Тек повремено видео се по неки потез — Слогини играчи су били већијни а гости упорнији. Изостало је узбуђење које у великом броју случајева прати куп-утакмице. Појединачна за посебно истицање није било, што би се такође могло рећи и за суђење Ж. Виторовића, чија се пиштаљка мало пута чула када је то било потребно.

НЕДЕЉНИ СПОРТСКИ ПРОГРАМ	
фудбал	
Крагујевачка зона	
Слога — Борац (П), Градски стадион, почетак у 16 ч. Јавор — Дежева.	
Потсавезна лига—прва група	
Субота 10 септембар	
Магнохром — Морава (Сирча), Градско игралиште, почетак у 16 часова.	
Среска лига — прва група	
Недеља 11 септембар	
Младост (О) — Занатлија, Морава (М) — Трговачки, Будућност — Грвена звезда и Динамо — Гоч.	
Недеља 11 септембар	
Млади радник (Г) — Борац (А), Партизан (С) — Омладинац (Д), Рудар (Т) — Морава П (М), Слога П — Рајовац (О).	
Среска лига — друга група	
Недеља 11 септембар	
Пролетер (П) — Омладинац (НС), Јединство (Д) — Гружа (В), Шумадија (Ш) — Ласта (В) и Напредак (ДГ) — Полет (Р).	
Кошарка	
Слога — Слобода (Т.У.) — куп утакмица, стадион К. К. Слога у 20 час.	

Забележено у Грачацу

ШКОЛА ЗАЈЕДНИЧКА РАДОСТ СЕЛА

Прошле недеље у селу Доњи Грачац свечано је отворена новосаграђена основна школа, која несумњиво долази у ред најлепших грађевина ове врсте у нашем Срезу.

У присуству неколико стотина људи из Грачаца и околних села, као и друштвено политичких радника из Врњачке Бање, школу је свечано отворио Милоје Димњић, председник Народног одбора општине Врњачка Бања. Том приликом Димњић је одржао краћи говор.

На овој свечаности је одлучено да школа носи име Вука Караџића.

За становнике Грачаца био је то велики празник. Можда чак највећи у историји овог села. Људи обучени у свечана одела хитали су према новој школској згради

ЖИВАН БЕЛОБРЊАНИН

која се данас отвара. Први пут од када село постоји подједнако су били радосни и деца и старци. Једни због тога што више неће морати да пешаче по неколико километара до школе у другом селу, а други што је тек данас, после толико година остварен сан који потиче још из њихове младости.

Веома чудна историја ове школе потиче још од пре равно 30 година. Огромно село које се прострло од Западне Мораве па све до планине Гоча имало је свега једну школу и то на врху села под самом планином. Једнога дана, и та, једина школа у селу затворена је. Већ је толико била дотрајала да је претила опасност да се сруши. Село је остало без школе и људи су почели да се договарају где ће и како да подигну нову.

Жива историја ове школе и један од најзаслужнијих људи за њено довршење седамдесетогодишњи Живан Белобрњанин, био је очигледно узбуђен. Његово име да нас се често помињало на свечано-

сти. Тако увек бива када људи једнодушно одаду признање за једну вишегодишњу жртву.

У очима овог крепког старца било је данас много радости и много неке далеке и скривене туге у исто време.

Некада, давно, Живадин је био најбољи ђак у школи која је од његове куће била удаљена преко десет километара. Требало је много напора да се по киши и снегу стигне до школе под самом планином. Па ипак он је волео школу и најтеже му је било, када после завршеног и последњег разреда није могао да продужи школовање. Дуго је малишан плакао седећи сам поред оваца. Године су пролазиле а чежња за школом остала је у души младости.

ДРАГАН ИВАНОВИЋ

— Када је одлучено да се подигне школа био је већ одрастао човек, прича Живадин. Ја и мој пријатељ Адам Николић, обојица без деце за, којом смо читаог живота чезнули, били смо одушевљени предлогом да се у нашем селу подигне школа. Адам је покљонио плац и почели смо да пре влачимо материјал за зидање. За веома кратко време на плацу је никло читаво брдо шљунка, цигле и

грађе. Нажалост, када је све било спремно да се почне са зидањем истекао је мандат општинској власти и школа је заборављена. Али само за кратко. Наишли су избори и огромне гомиле песка на школском плацу добро су послужиле сеоским политикантима да са њих грлато обећавају довршење школе ако буду изабрани. Међутим, избори су пролазили једни за другима, а школу нико није започињао.

Дошао је рат и Немци су одвукли сав материјал. Стари чича Живадин и многи становници Грачаца тиме су сахранили своје снове о новој лепој школи у своме селу.

Када је 1956 године на једном збору покренуто питање подизања школе у Грачацу, чича Живадин је опет био један од првих који су одушевљено прихватили. И ако већ притиснут годинама радио је упоредо са својим суграђанима.

Зато је узбуђење чича Живадина данас било разумљиво.

— Ово је најрадоснији дан у мом животу, каже старац. Данас ми је срце на месту.

Када је на свечаном ручку у новој школи чича Живадину додељено почасно место чичи су му за светлеле од суза.

У башти Живадина Белобрњанина засађено је 40 садница борова и липа. Њих ће старац јесенас пренети у школско дворште и засадити са децом којој је покљонио сву своју љубав.

Још један човек данас је славио најрадоснији дан у свом животу. Драган Ивановић, домаћин ове свечаности добио је тек данас пуну сатисфакцију за неправду која му је учињена пре двадесетак година.

Када је школа почела да се гради Драган је као двадесетогодишњи младић био члан грађевинског одбора.

Огроман полет села, једнога дана почео је да јењава. Неколико богатих људи свим силама је копало да би се школа подигла поред друма где су се налазили њихови дућани и пекарне.

— Један од тих људи био је и мој ујак, прича Драган. Ујак је за зло био и благајник касе грађевинског одбора у којој се тада налазила позамашна сума новца. Када је због разједињености села и политичких борби рад на подизању школе престао, отишао сам код ујака и питао га шта је са новцем. Он ми је рекао да сам ја млад човек и да не треба да се петљам са таквим стварима, већ да то препустим њима паметнијим.

Драган није могао да поднесе прикривање новца. Написао је тужбу и послао министру просвете.

После неколико месеци позвали су га у Краљево. Сав радостан Драган је пожурио за правду. Међутим, правда је већ била купљена новцем грађанских трговаца. Драгана је у Краљево чекало још веће разочарање.

— Срам те било, рекли су ми, прича Драган. Какав си ти човек када тужиш рођеног ујака. Посрамљен Драган врати се у село, где су му се многи због тога потсмевали. Наговарали су га да се извини ујаку и да се покаје.

Само Драган се никада због тога није покајао.

— Никада ми није било жао због тога, каже Драган. Данас још понајмање.

За становнике Грачаца био је то велики празник. Можда чак највећи у историји овог села. Људи обучени у свечана одела хитали су према новој школској згради која се данас отвара. Први пут од када село постоји подједнако су били радосни и деца и старци.

М. МАРИЋ

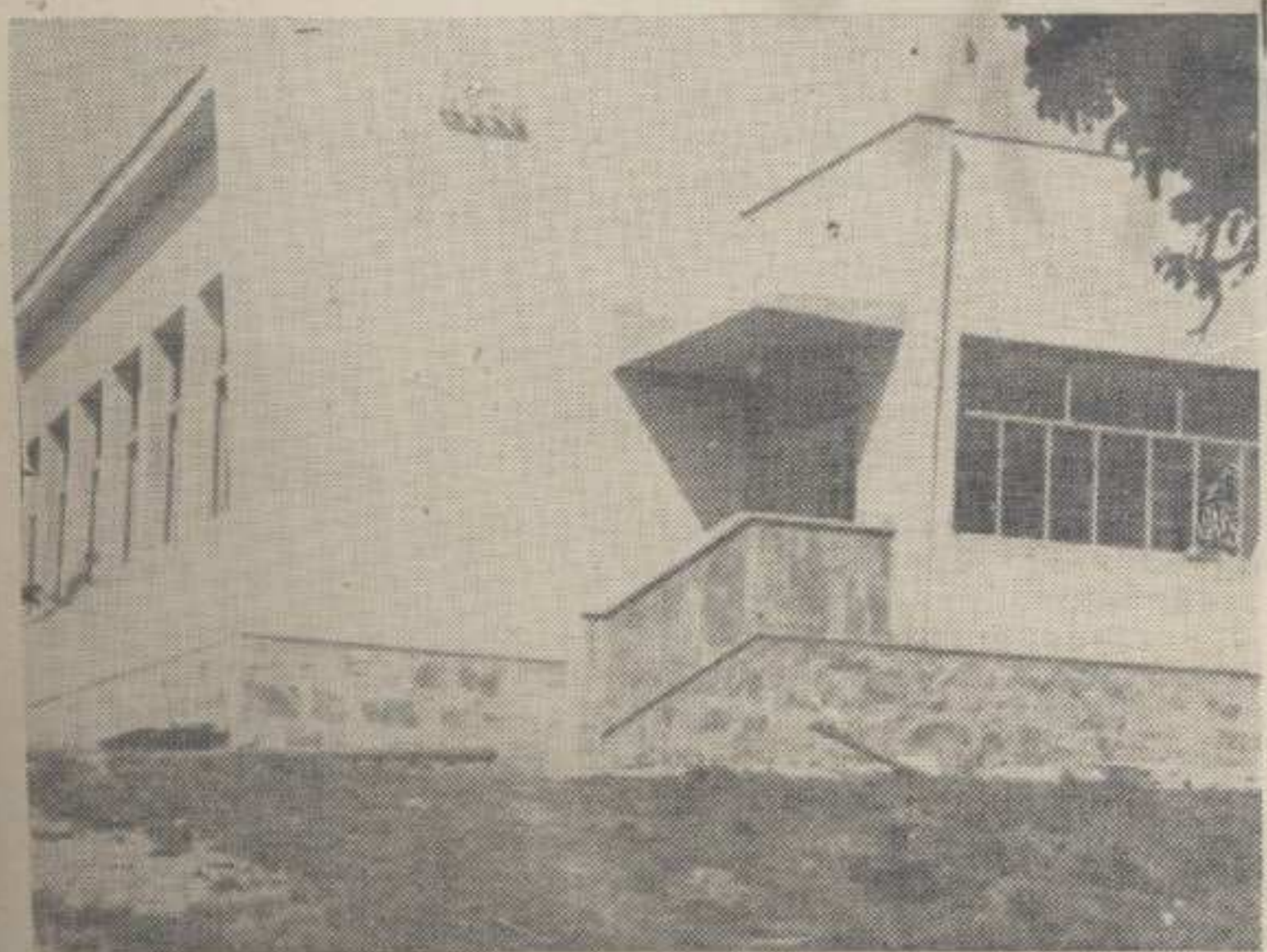
Била је то за Грачац велика свечаност. Пред неколико стотина људи Милоје Димњић, председник Народног одбора општине Врњачка Бања пресекао је вршцу и тиме отворио нову школу «Вук Караџић»

На свечаности је било деце и стараца и сви су били подједнако радосни. Деца више неће морати да пешаче по неколико километара до школе у другом селу. Старци су тек данас остварали свој дугогодишњи сан.

Стара српска традиција ни овог пута није остала изневерена. Веселе без чашнице не би било весеље. На свечаном ручку дигло се безброј чаша. За велику радост.

НОВА ШКОЛА